Ч. 37. Львів, вторник, дня 17. лютого (1. марця) 1904. Річник VIII.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . . 10 кор
на чверть року . . 5 кор
на місяць . . . . 1·70 кор

За границею:
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш, а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

— ВІД АДМІНІСТРАЦИЇ. — На адресових перепасках нинішного числа виписана в валюті короновій квота залягаючої передплати по день 13. н. ст. марця 1904 — або зазначений день (після нов. стилю), до якого сягає заплачена передплата. ВПов. передплатників, що залягають з передплатою, просимо, як найскорше вирівнати довг, бо в противнім случаю будемо примоволені застановити їм дальшу висилку часописи.

Потреба живійшої і ревнійшої роботи народної.

Не чужого ми бажаєм
А свого лиш права.
В. Шашкевич.

(Х) Соймовий посол, віцепрезес повітової ради брідскої, властитель дібр в Кутах (коло Олеська), Владислав Ґневош, подає в останнім випуску краківского місячника Przegląd powszechny свої помічення і погляди про краєві справи з нагоди останнього безробітя в східній Галичині. Годить ся і з нашого боку звернути бачність на сї погляди п. Ґневоша і виснувати з них послідовности для руского загалу, як і для кождої рускої одиниці. Але поки станемо обговорювати сї погляди, не можемо не звернути уваги на одну засадничу справу, яку у нас так часто баламутно або з умисним наміром накручують, як коли і як кому потреба. Се баламутство відносить ся до погляду на певну часть ісповідників римо-католицкого обряду в східній Галичині.

В 40-их роках XIX. ст., в добі відродин рускої народности в Галичині, один з передових діячів тодішних руских, Я. Головацкий, проголосив був засаду, що руска народність є тотожна з греко-католицким обрядом, значить, хто належить до сего обряду, є ео ipso Русином, а хто є римо-католицкого обряду, став тим самим уже Поляком, хоч се суперечило дійсним обставинам. І справді навіть урядовий спис населеня н. пр. зперед 1880. р. виказував в Галичині о 68.000 більше Русинів по народности, як ісповідників греко-кат. обряду. Спис з 1890. подає 2,826 262 Русинів по народности а 2,790 894 ісповідників греко-кат. обряду, отже о 35.368 більше, а спис з 1900. р. виказує 3,042.199 Русинів, а 3,090.139 ісповідників, отже вже о 47.940 менше Русинів, як ісповідників греко-катол. обряду. Впадає тут отже в око намаганє урядової статистики до зменшуваня числа Русинів в порівнаню з числом ісповідників гр.-кат. обряду.

Дуже часто стрічаємо ся з польского боку з проголошуванєм засади, що може хтось бути греко-кат. обряду а при тім польскої народности. Не хочемо перечити сему, алеж длячого так завзято Поляки обстають при тім, що ісповідник римо-катол. обряду не може бути Русином, хоч такі приклади виказує дійсний стан населеня в Галичині, хоч се виникає з історичних відносин краю. Тут іменно рішає не приналежність до сего або того обряду, але передовсім мова, якою хтось послугує ся в домашнім обіході, звичаї, а крім того і національна сьвідомість. Ми можемо вказати оселї н. пр. на Поділю, де дійсно була мазурска кольонізация і сї поселенцї, хоч підлягли потроха виливови рускої мови, всеж таки зберегли польску мову, хоч в попсованім станї, н. пр. Чернелів мазовецкий, Ходачків великий, Качанівка і т. п. Ніхто отже не буде вважати сих ісповідників римско-кат. обряду Русинами, позаяк они зберегли головну прикмету народности — мову, а також і народну сьвідомість, що они є Поляки, а не лише латинники. Алеж є богато таких сіл н. пр. на Поділю, в котрих ісповідники римо-кат. обряду не говорять споконвіку инакше, як рускою мовою, сьпівають рускі народні гагілки і инші обрядові піснї і т. и., зберегають свої народно-рускі звичаї і обичаї, свою народну ношу, хоч обставини так зложили ся, що они вже належать до римо-кат. обряду і ходять до костела. Таких ісповідників римо-кат. обряду є також чимало в східній Галичині і нікому обєктивному, хто їх докладно пізнав, не прийде в голову, вважати Поляками, бо они дійсно є Русинами златинізованими наслідком історичних обставин. Тепер навіть у них починає проявляти ся виразна національна сьвідомість мимо римо-кат. обряду, а можемо вказати такі виразні приклади. Н. пр. до тернопільскої ґімназиї рускої вписав перед трема чи чотирма роками один такий латинник зпід Тернополя свого сина римо кат. обряду і подав директорови, що він є рускої народности. Надармо намагав ся директор вибити з голови селянина, що він не є Русин, скоро належить до римо-кат. обряду і радив вписати до польскої ґімназиї, селянин уперто обставав при тім, що він є Русином і бажає, щоби й син єго ходив до рускої ґімназиї, хоч є римо-кат. обряду.

Маємо отже не лише інтеліґентних Русинів римо-кат. обряду, як др. Сельский, др. Грабовский, член палати вельмож Володислав Федорович і ин. (були й протестанти-Русини як н. пр. Іван Вагилевич і ин.), але так само є цілі громади, або значна часть громад в східній Галичині римо-кат. ісповіданя і рускої народности. З сим фактом повинні Поляки вже раз погодити ся, так як і Русини погодили ся з тим фактом, що не кождого ісповідника греко-кат. обряду вважають Русином. Наколи освоять ся з тим неперечним фактом, тоді троха иншими очима глянуть на відносини в східній Галичині, тоді зрозуміють, що неоправдана їх робота, всїх ісповідників римо-кат. обряду на силу навертати до польскої народности, хоч они зовсім до неї не почувають ся.

(Дальше буде).

Промова делеґата Длужаньского.

на 11. засїданю з дня 18. лютого 1904 делеґациї держ. ради.

(Конець).

Переходжу до иншої точки моєї бесїди, до недїлїшного відпочинку. Підчас виобразованя рекрутів не належать після припису в недїлїшні і сьвяточні дни анї відбувати практичних вправ, анї удїляти теоретичної науки. Але по укінченю образованя рекрутів тратить силу сей припис і тоді відбувають ся в недїлї і сьвята ріжні візити, як касарняні, карабінові, лїкарскі, рапорти і т. п.

Як бувший офіцир можу сказати, що сї преріжні візити, особливо коли возьмемо на увагу сей настрій супокою, який панує підчас сьвяточного дня, більше дають занятя, як инші службові військові чинности в будни дни. Думаю, що так загальна тепер течія, щоби удїлити день відпочинку всїм працюючим клясам, дала би ся зовсім добре розтягнути також і на військо, яке при своїй напружуючій чинности не тілько що не може обійти ся без деякого відпочинку, але також через те подає заохоту до охотнїйшого виповнюваня тої чинности.

Слїдуючий предмет, який позволю собі обговорити, дотичить справи, яку вже в попередній делеґацийній сесиї один з вельми поважаних товаришів, делеґат проф. Барвіньский представив вичерпуючим способом. Се є системізованє греко-католицкого пароха військового. Є. Е. бувший міністер війни бар. Кріґгамер заявив був минулої сесиї делеґаций, що зволить перестудіовати сю справу. Колиб се студіованє не було тревало надто довго, то я був би правдоподібно нинї в положеню, висказати подяку за сповненє сего бажаня (*притакуваня*). На жаль се тревало за довго і менї остає тілько втягнути се в круг моїх бажань і просьб, щоби висока військова управа зволила піддати сю справу свому прихильному розслїдови і полагодженю.

Коли зважимо, що відношенє VIII ранґи до IX в активнім станї гр.-кат. військового клира відносить ся як 1 до 12, коли в греко-східнім се відношенє виносить 1 до 9, а в активнім станї римо-кат. військового 19 до 80, — то треба се бажанє признати правдивим і справедливим. Надто треба би єствуючому тепер гр.-кат. протоєреєви як також і другому, що має стати системізованим, надати права пароха, щоби не заходила аномалїя, що гр.-кат. протоєрей підчинений римо-кат. парохіяльному урядови, хотяй би справував єго римо-кат. військовий духовник IX кляси ad interim або в заступстві. З огляду на обставину, що гр.-кат. військові духовники з причини так некорисного для них конкретуального стану не можуть поступити до VIII ранґи, позволю собі повторити поставлену вже раз резолюцию і просити о єї принятє. За призволенєм п. президента я відчитаю єї:

»Отсим звертаємо ся до ц. к. військової управи, щоби признала тим військовим духовникам, що без вини не можуть посунути ся до VIII ранґи, додаток лїт служби, як се вже признано капітанам«.

Заким закінчу, нехай менї буде вільно, висока делеґацие, згадати одну квестию, яку вже від лїт нераз і то основно обговорювано у високій палатї, а яка виступає тим пильнїйшою, що дотичить круга осіб, які присьвятили своє житє зовсім цїлковито, ревно, вірно та сумлїнно цїсареви і державі, а тепер на свої старі лїта замість тїшити ся бодай скромним містечком на сонци, щоби дожити вигідно свого вечера, мусять формально жити в нуждї. Маю на гадцї пенсийні побори офіцирів, пенсіонованих перед 1900 р., як також заосмотренє вдів і спріт по військових. Без наміру противставити урядничий стан, який

преціїнь також присьвячує державі свої найліпші сили, військовому станови, я позволю собі, порівнати зі собою побори обох катеґорий. Нехай цифри самі говорять. Прошу Є. Е. и президента о дозвіл відчитати дотичні числа:

На підставі 40-літної служби виносять побори:

	перед 1900 р. спенсіонованих офіцирів:	державних урядників, управнених до підвисшених пенсийних поборів:
Кляса		
XI	1200 К	1320, 1540, 1760 К
X	1440 „	1980, 2090, 2200 „
IX	1800, 2400 К	2420, 2640, 2860 „
VIII	3360 К	3080, 3520, 3960 „
VII	4200 „	4400, 4840, 5280 „

Побори вдів і сиріт виносять:

Кляса	вдова	сирота
XI	500 К	100 К
X	600 „	120 „
IX	700 „	140 „
VIII	800 „	160 „
VII	900 „	160 „
VI	1200 „	200 „
V	1600 „	300 „
IV	2400 „	400 „
III	3200 „	400 „
I і II	4000 „	500 „

державних урядників:

Кляса	вдова	сирота
XI	800 К	160 К
X	1000 „	200 „
IX	1200 „	240 „
VIII	1400 „	280 „
VII	1800 „	360 „
VI	2400 „	480 „
V	3000 „	600 „
IV	4000 „	600 „
III	6000 „	600 „
I і II	6000 „	600 „

Притім не можна помвнути, що додатки на виховане тілько тоді належать ся сиротам, коли щонайменше лишило ся троє дітий, так що вдова з двома тілько дітьми не дістає жадного додатку на виховане, коли що-до державних урядників нема сего ограниченя, дальше, що у державних урядників побори пенсийні вдів починають ся від 1. слідуючого по дни смерти місяця, а у військових аж доперва від 1. по смерти четвертого місяця. Щоби еще досаднійше зобразити ті відносини, мушу навести, що вдова по канцелярийнім помічнику з двома дітьми одержує 840 К, а вдова по капітані також з двома дітьми тілько 700 К. Коли держава супротив своїх урядників сповнила тілько обовязок і більше нічого, як тілько обовязок, то повинна також сповнити свій обовязок супротив старих військових пенсіоністів, як і супротив вдів та сиріт військового стану та забезпечити їм людске ествоване. Тілько вірне сповнене обовязку, сей неоцінений клий цілого військового стану справляє, що люди готові одушевлено віддати своє житє і кров за цісаря і вітчину. А коли вибє найтяжша година, то нехай остатний стон не видають з тим пересьвідченєм, що держава, якій они всьо посьвятили, оставить їх найблизших без всякого заосмотреня, або так добре, якби без заосмотреня.

Однак чую в дусі заміт: Нема на се середників. Минули часи, де тілько до веденя війни потребовано гроший, гроший і еще раз гроший. Під добу держава потребує гроший на найріжнороднійші інституциї, коли хоче стояти на висоті культурної держави і не зречи ся сего становиска, а на дотичні цїли мусить на всякий спосіб якось найти грошеві середники.

А впрочім військо є людовою армією, родина військових належить до люду, а коли подасть ся їм ліпше, гідне чоловіка ествоване, так се не марнотравство, а ужите в користь люду. Спішу до кінця. Ми всі в Галичині, без ріжниці національности хочемо бачити Австрию повною хвали, та тому, що бажаємо Австриї величи, могутности і сили, заявляю, що буду голосувати за військовим буджетом. (*Оплески; бесідник відбирає ґратуляциї*).

Сокілки.

Весна будилась, а в городі садились квітки. Обсадивши круглаві грядочки молоденькими левкоями, начислилисьмо в кошику еще пять тих делікатних ростинок. „Знайди для них еще десь місце на сонци“, сказала сестра, але рядки всюди були густі і я посадив послідних пять товаришок на грядочці, що лежала в куті городу, в тіни розложистих яличок. Дні минали, сонце обливало землю щораз теплійшими лучами, а природа одягалась в щораз гарнійший стрій.

В городци розростались широкими корчами резеда, вербена, оксамітка, красувалась обвідками золотолиста маруна, а левкоя розпускала пальчасті темно-зелені листки що дня ширше і висше. Левкої удались найгарнійше і пишались на сонци, а їх вигляд був нагородою за труд, який коло них ми собі завдавали.

Але в тіни ялиць, в безсоннім куті города стреміли в гору і сих пять левкой, що відбитись мусїли від своїх товаришок і зачати житє оддалік від них. Билo їх було точеньке, листки вузенькі, а зелінь блїдава, хоровита, покрита спідистими цятками.

Пишне літо загостило на землю, що прибралась неначе королївна, але левкої — сироти не могли радуватись. Они блїдли і нидїли. Три з них цїлком пожовкли і заникли, а лише дві дочекались сеї радости, що окрасились хоть кількома пупінками пахучого цьвіту.

Брак їм було соняшних лучів і они змарнїли. Коли виджу тепер на камінних тісно забудованих улицях задушного міста блїді, умучені лиця мійских панночок і пань ідучих з цїлими бібліотеками під пахою до школи або спішучих до обовязку в бюрах і робітнях, коли дивлюсь на сї зігнені в каблук постави, підперті по більшій части силоміць шнурівкою, то пригадують ся менї блїдаві, хоровиті левкої, що хилились на тїнистій грядці, не справили своїм виглядом нікому радости і змарнїли перед часом.

Там не стало теплого сонця, ту брак здорового руху і воздуху сьвіжого.

Чоловік яко живучий орґанїзм сотворений до руху. Будова єго тїла вимагає, щоби рушав ся, щоби уживав своїх суставів і безнастанною вправою утримував в добрім станї свої вязи, мясні і уклад кістний.

Молодїж переводить більшу часть дня в поставі сидячій. Мясні крижів мучать ся, сидячий горбить ся вперед, коли вичерпає ся сила мясніїв бедрових, тїло хилить ся то в ліво то в право. Сидячий підпирає ся то на лївім то на правім ліктю, то знов на обох руках, приходячи в той спосіб мясням в поміч. Але стовп хребовий не знаходить ся в положеню нормальнім як в поставі стоячій, лише безнастанно кривить ся. Особисте призвичаєнє одиниці, в якій поставі їй найвигіднійше сидїти, рішає відтак, в котру сторону стовп хребовий скривить ся. Разяче згорбленє вперед можна незвичайно часто побачити. У людий, що при писаню лише правий лікоть кладуть на стіл, можна зауважити, як се скісне триманє клїтки грудної зробило праве рамя висшим від лївого.

Статистика виказала, що в декотрих женьских школах трафляло ся 80% скривлень хребового стовпа. В мужеских заведенях знайдено 20—30% сеї хиби. Походить се з того, що хлопцї мають сильнїйшу будову тїла, міцнїйший уклад кістний, кріпші вязи, а крім сего є рухливійші. Хлопцям полишена є в дома більша свобода. Они не потребують нїчим вязати ся, можуть доволї ходити, бігати, скакати, лазити по деревах, робити прогульки. Свобода дївчат є властиво неволею.

Пятилїтна Наталка спробовала раз вивернути козла на килимі так як єї братчик Володко. На се мати з поважним лицем напімнула єю: „Алеж Натальцю, мала дївчинка не може се робити!“ — „Але правда, мамо, як буду велика, то буду могла?“

Але що Наталцї не було вільно, тим менше буде се могла зробити Наталїя.

Дївчата кулять ся вже вчасно над ріжними вишиванями, а опісля над пишними кравецкими роботами. Похилені студиюють хемію ґастрономічну в риночках і горнятках, а потім дальше хилять свої голови над книжками і зошитами. Треба справдї подивляти відпорність природи, єсли они ще більше не похилились, як се дотепер сталось. Єсли би не шнурівка, котра додає

Богдан Лепкий.

ГОСТИНА.

Я спізнив ся до поїзду.

Воно і не могло бути инакше. Незнакома дорога, чужі конї і глупий візник — якже ту заїхати на час?

Пів милї перед двірцем виняв я з кишенї годинник, і тримаючи його в руках, підганяв парібка: їдь, Федько, скорше, бо буде пізно!

— »Але де! — перечив він, потрясаючи кудлатою головою — як я, колисьту з панночкою їздив, то сонце вже було гет-ген, — і ми не спізнили ся. А нинї? Діт, де сонїнько!«

І він показав бичевном позад себе, так що мало менї очий не вибрав.

»О! Що йоно в полудня ступило«.

»А колиж ти їздив?« — питаю.

»Коли? Аво, якось зимою«.

»Та зимою, небоже, сонце хутше заходить як тепер«.

»То що з того?«

»Як то що? Значить, не чекай аж зайде сонце, тільки їдь, бо буде пізно!«

Ми не могли порозуміти ся. Мій Федько обстоював при своїм, що, мовляв, »колїя« відходить тодї, як сонце зайде. Тай вже.

Я підождав якої чверть години і обіцяв йому »корупу«, як на час заїде, а коли і то не помагало, взяв батіг, і як знав, та міг, поганяв конїй. Але конї не були скорійші від Федька і ми як-раз приїхали по відходї поїзду.

Дворець стояв посеред поля і в ньому під ту пору крім чорного, старого пса не було нїкого. Ждальня зачинена на ключ, бюро також, роби що хоч!

Сів я на лавку, тай жду. Передімною тини, на право і на ліво, біжуть, якби здоганяли себе.

На закруті зливають ся в одну сїру смугу і гинуть.

По обох боках поля. Одні зорані, другі вже засїяні, треті вкриті стернею. Часом птах перелетить над ними, часом заяць шульгне стернею і — тихо.

Видно, як вечір спускаєть ся на землю...

Посидів я, подумав, а дальше встав і почав напрасно добувати ся до ждальнї.

»А який там дїдько розбиває двері! — зверещав жіночий, пискливий голос, з гори. — Поїзд відїхав тай спокій!«

»Я хочу підождати до другого« — кажу.

»Другий не йде аж завтра. Ту в ночи нїякі поїзди не ходять«.

»Дивне диво! — думаю собі — Такий рух, а поїзди тільки в днипу ходять«. Але той самий жіночий голос пояснив менї, що ту, зараз за селом, в темній долинї є такий непевний міст, що може кождої хвилї впасти і тому туди нічю нїякі поїзди не ходять.

Я хотів дальше випитувати ся, але вікно над моєю головою замкнуло ся з лоскотом і я довідав ся тільки, що незабаром верне сам пан начальник з села і скаже, що буде треба.

Чекаю я на того начальника. Де які розклади їзди були — попрочитував, деякі оголошення висїли — по десять разів оглянув, аж вкінци і начальника діждав ся.

Був то прямо старший будник, що повнив на невеличкому двірци службу і урядника і касиєра, а як тра було, то і клунки до поїзду подавав. Від нього довідав ся я, що ту справдї збудували такий поганий міст, що вже раз валив ся; тепер його перед кождим поїздом докладно осмотрюють і тому туди нічю зелїзниця не ходить.

»А щож я ту, бідний, до завтра буду робити?« — питаю пана начальника.

»Га! Робіть, що хочете. Було не спізняти ся. Лїпше приїхати годину скорше, як хвилю пізнійше« — відповідає з учительською повагою. »Найлїпше, їдьте до села. Там переночуєте в дворі, або на приходстві, а завтра до поїзду«.

(Дальше буде).

хребтови сили, схилена постава пань еще частійше впадала би в око.

Поспіх, щоби сему зарадити, тут потрібний. Належить шукати руху, котрий зрівноважив би шкоди, які виряджує житє і буденні обовязки. Рух такий дає умієтно проваджена руханка, ґімнастика.

Житє в чотирох кутах, житє сидяче, гребанє в книжках сліпанє над іглою, все одностайне і надмірне викликує рід отупілости, з котрою лучить ся частий біль голови. Один француский лікар обчислив, що 40% виносить число болів голови в мужеских а 51% в женьских школах. Підчас вакаций тоті прояви зникали.

Конвенціональні форми житя засудили женщину на нерухомість, відобрали їй можність після еї вподоби рушатись, а обмеженє сеї свободи відбиваєсь шкідливо на укладі круженя крови та укладі нервнім. Блїді, сонливо мертві лиця, мутний вираз очий, частий вздрог з причини якого шелесту або стуку — се наслідки обниженя функций укладу кровного.

Обниженє се викликали спокій і нерухомість тіла.

Єсли мясні працюють, отже рушають ся, тоді серце мусить приспішити наплив крови до напружаючих ся вязанок мясневих і більше їх відживлювати.

Щоби кров могла рушаючі ся части тіла належито відживити, мусить за помочию легких набирати в себе більше кисеня з воздуха. Рух мясніїв викликує проте спішнійший віддих. З працею легких лучить ся здоровий стан клітки грудної і жадоба сьвіжого воздуху.

Кров може належито відсьвіжити працююче тіло, єсли має також відповідне число тілець крови, а тоті набуває она з пожави, яку жолудок перетворює. Сильнійший рух тіла викликує проте більшу жадобу жолудка за кормом. Будить ся апетит, жолудок хоче крови і иншим складовим частям тіла достарчити потрібних для них субстанций, травить для того принятий корм скорше і лекше.

Як бачимо, прискорений рух мясніїв є простим а несумнівним средством, щоби приспішити обіг крови, утримати в здоровім стані легкі, заострити апетит, улекшити травленє, а також приспішити відсьвіженє клітин, волокон і тканин, з котрих збудовані наші мясні, вязи, нерви, кости.

Рух золоте средство!

Подає его ґімнастика. Чи буде еще котра з пань сумнївати ся о вартости жвавої рухавки?

Але лікарі вказали еще на одну важну річ. Смертельність від чахотки виносить загально 14 - 15%, але в вязницях і монастирях, де люди найменше рушають ся, доходить тота смертельність до 50%.

Рух показуєсь охороною против одної з найбільше небезпечних недуг.

На кождім виступі ґімнастиків (руховиків) можна переконатись, як методично управляний рух плекає красу тіла. При вільних вправах пригадує нам не один замах рук, не один зворот тіла принаду грецких статуй. Але естетичний і гіґієнічний вплив ґімнастики не може так довго розтягнути ся на цілий нарід, на будучі поколїня, доки не лише мужеский але і жіночий пол не зачне працювати над красою свого тіла.

Яку користь може мати будуччина, єсли лише мущини посьвятять час розумній ґімнастиці і виховають ся на здорових, гарно збудованих людий, а женщини зістануть дальше жертвами неврози і блїдниці, будуть свої груди нищити шнурівками і горбатїти над шитєм?

...Знидїлі левкої! Чи полюбуєсь хто вашим видом?

. . . . . .

Жадна женщина не повинна забувати на рух в сьвіжім воздусї, на умієтну ґімнастику.

Кожда повинна статись Сокілкою.

І. Боберский.

Новинки.

— **Календар.** Ві вторник: руско-кат. Теодора; рим.-кат. Альбіна. В середу: руско-кат. Льва папи; — рим.-кат. Симпліция.

— **Отворенє державної ради.** Wiener Ztg. оголосила цїсарский рескрипт, яким скликує ся державну раду на день 8. марця о 11. год. перед полуднем. На дневнім порядку перше читанє закона про континґент рекрутів.

— **Оперовий кружок львівского „Бояна“** відограє в суботу дня 5 марця в сали »Ґвязди« »Чорноморцїв«, оперету в 3. діях Старицкого, музика Лисенка. Орхестра військова 15. п. п. Початок о 7. год. вечером. Цїни місць: І-рядне крісло 3 К; ІІ-рядне 2 К; ІІІ-рядне 1·50 К; партер 1 К, для учеників 50 с. Білєти можна набувати вчаснійше в »Бояні« від год. 6—7, а в дни представленя вечером при касї.

— **Будова „Дому Сокола“ у Львові.** Товариство ґімнастичне „Сокіл“ у Львові розсилає з залученєм почтових чеків відозви отсего змісту: Ваша Всечесности! Минали лїта ми дрімали...! Врешті дрімучий великан прокинув ся, пірвав кайдани та зірвав ся до свободи мов орел сизокрилий. І в наших серцях запалав дух завзятя і ми Соколи не сьмієм остати позаду — ми перші мусим прямувати до мети. І тоді сповнять ся віщі слова: „Де сила — там воля все мав...“ коли здвигнем храм сили — свою власну „Сокільню“. В тій цїли ми видали облїґациї по 10 К зворотні в протягу десять лїт. З тих гроший ми мусимо поставити нашу хату. Просимо отже Вас, купіть ті облїґациї, після Вашої змоги, причиніть ся тим способом до зібраня фондів. Ми залучаємо чек, бо, знаючи Ваші патріотичні чувства, єсьмо переконані, що нам тої позички не відмовите. По одержаню гроший сейчас вишлемо Вам облїґацию; єсли однак бажаєте, щоби Вам прислати за рецепісом, просимо надіслати 45 сот. більше на порто. Звертатись по облїґациї лично або письменно можна все або до д. І. Бачиньского касиєра „Днїстра“, або впрост до „Солола“ ул. Підвалє ч. 7. Облїґациї мож набувати також сплатою на рати — по сплаченю всїх рат висилаємо облїґацию. Здоровимо Вас сокільским Гаразд! *Комісия будови дому „Сокіл“ у Львові.*

— **Тарасові роковини в Стрию.** Торжественний концерт в память 43. роковин смерти Тараса Шевченка відбуде ся в Стрию з причин від виділу „Стрийского Бояна“ независимих не дня 4. марця с. р, а в четвер дня 10. марця с. р. з отсею проґрамою: 1) Вступне слово виголосить др. Евген Олесницкий. 2) Лисенко-Шевченко: „Жалібний марш“, хори мішані і мужескі з сольом тенововим в супроводї фортепяна. 3) Лисенко-Франко: „Не забудь юних днїв“, сольо тенорове, відсьпіває Вп. М. Волошин в супроводї фортепяна. 4) Деклямация, виголосить Вп. п-на О. Вахнянин. 5) а) Лисенко Шевченко: „Чого менї тяжко“, б) Лисенко-Шевченко: „Ой післала чоловіка«, сольо сопранове, відсьпіває Вп. М. Маєрова в супроводї фортепяна. 6) Січиньский-Шевченко: „Лічу в неволи“, хори мішані і мужескі з сольом тенороним в супроводї фортепяна. 7) Лисенко-Шевченко: Зацвила в долинї червона калина“, дует на сопран і тенор, відсьпівають Вп. п. М. Маєрова і М. Волошин в супроводї фортепяна. 8) Топольницкий Шевченко: „Хустина“ хори мішані і мужескі з сольом сопрановим і тенороним в супроводї фортепяна. — Акомпаніямент обняв Вп. К Ґертнер, а диріґентуру Вп. о. Остап Ніжанковский. — На се сьвято просимо ще раз всїх Русинів Стрийщини і Скільскої Верховини. — Початок точно о 8. год. вечер в сали „Народного Дому“. — Всї рускі часописи просимо о повторенє сеї оповістки. — *Від Виділу »Стрийского Бояна“.*

— **Заходом тов-а „Руска Захоронка“ в Станиславові,** відбуде ся в недїлю дня 6. марця в сали тов-а »Gwiazda« напроти Дирекциї зелїзниць проходовий концерт полученний з вечером сьміху за забави. Вступ на салю від особи 1 К, для студентів та дїтий низше 12 лїт 50 с. Стрій візитовий. Буфет в власнім заряді. Початок точно о 7. год. вечером. Проґрама: 1) Хор з опери »Що нас гризе? 2) »Герш Балаґула« монольоґ Фішера в переводї, виголосить п. С. 3) Жива часопись, річ вельми цікава та гумористична укладу пп. З. і С. 4) Виступ 6 найславнїйших танечниць японьских. 5) »По повороті з за границї« монольоґ, виголосить п. М. 6) Станиславівскі Трубадури, річ музично-гумористично-артистична. 7) Панї Пімпермант на водах у Ярем че« монольоґ в переводї, виголосить п. С. 7) Богато вивінувана томболя. В антрактах буде концертувати музика військова 24. п. п. — Просить ся о численну участь, а тим способом о причиненє до збільшеня фондів на так гуманну цїль. *Виділ.*

— **Пожарний „Сокіл“ в Мариямполи,** станиславівского повіта, засновано на статутї львівского »Сокола«. Статут затвердило вже ц. к. намісництво.

— **Скоропостижна смерть.** В ночи з суботи на недїлю помер нечайно в рускій духовній семинариї у Львові богослов ІІ року, Лев Шемердяк, в 22. роцї житя, родом з Старого Самбора. Покійник був день перед тим зовсїм здоровий і веселий. Коло 9. год. вечером пійшов спати і розмовляв з товаришами лежачи в ліжку до год. пів до 12. О 6. год. рано найдено его в ліжку неживого. Покликаний лікар др. Ящуровский заявив, що причиною смерти міг бути внутрішний паралїж і казав відвезти тїло до інституту судової медицини в цїли переведеня обдукциї.

— **„Народна Торговля“** отвирає шіснайцяту свою філїю в Збаражи.

— **„Громадский Голос“** воскрес під назвою »Новий Громадский Голос, радикальна часопись«, двотижневник, видає і за редакцию відповідає др. Іван Макух. За те перестала виходити в Коломиї »Хлопска Правда«, яку видавав др. Трильовский.

— **Смерть на проповідницї.** З Кракова доносять: Вчера о 10. год. в костелї св. Варвари 60-лїтний кс. Петер вийшов на проповідницю і мав мати проповідь про »смерть«. По кількох словах кс. Петер повалив ся на землю, а коли люди прибігли до него, він лежав без житя. Причиною смерти був серцевий удар.

— **Російский маляр Верещаґін,** як доносять з Москви, виїхав на Схід, аби там подібно як на війнї російско-турецкій шукати скіців до образів. Верещаґін грізним представлюванєм війни аґітує проти воєн.

— **З чого печуть люди хлїб?** В північній части Европи, де через більше як половину року є зима і наші збіжа не удають ся, печуть народи хлїб з вівсяної каші і кори з ялиць та смерек, а в краях, де триває майже цїлий рік зима, додають до хлїба моху, який вишукують зпід снїгу по горах і скалах. В північній Азиї знов печуть хлїб із самої гречки, або додають до гречаної муки кори з берези та ялиць. В полуднїшних краях Европи уживають до печеня хлїба каштанів, котрі мелять на муку. В Персиї печуть хлїб з рижової муки і додають до того ще й молока. Там і печі не такі як у нас. Там викопують в землї великі ями і вимуровують їх. В тих ямах кладуть великий огонь, так що мур стає червоно горячим. Тоді облїплюють тоненько тїстом горячі стїни печі, а тїсто спечене вже в кількох мінутах. Персийский хлїб має бути дуже смачний і поживний. В Єгиптї й Арабії печуть хлїб із проса з додатком сушеної і змеленої саранчі, а в Японії та Китаю з рижу.

— Кождий Русин і Русинка повинен бути членом Руского Товариства педаґ. Вписове 1 К, вкладка членьска річно 1 К.

Конкурс.

Позаяк дотеперішна сокільска ноша показала ся за мало практична а що важнїйше за дорога, проте Старшини »Соколів« порішили еї змінити так, щоби кроєм відповідала більше цїлям руского сокільства, а цїною сталась приступною для найширших кругів рускої суспільности.

В цїли одержаня відповідного взору розписує ся отсим конкурс.

Вимоги отсї:

1) Цїна цїлого одягу не може переносити суми сорок корон. В цїну не входить видаток на черевики.

2) В случаю предложеня иншої обуви до одягу а не черевиків, мусить цїна обуви містити ся в загальній квотї призначеній на цїлий одяг.

3) Крій і окраси одягу мають бути примінені до мотивів руского народу.

4) Взір має получити красу з повагою і практичностию.

5) В конкурсї могуть убігати ся і нечлени Товариства.

6) Моделї довільної величини або кольоровані проєкти (рисовані), просить ся надсилати на адресу: Товариство »Сокіл« (Мундурова Комісия) у Львові, Підвалє 7, до кінця марця 1904, означені якимсь кличем і з докладною адресою в запечатаній коверті. До проєкту долучити належить крій і докладний кошторис.

7) Проєкти нагороджені стають ся власностию »Сокола«, а не приняті можна собі відобрати в »Соколї« до кінця червня с. р.

8) Нагороди за три найлїпші проєкти виносять: перша сто корон, друга шістьдесять корон, трета сорок корон.

9) Склад оцїночної Комісиї буде оголошений при кінци марця с. р.

Львів, 29. січня 1904.

Товариство »Сокіл« у Львові.

А. Будзиновский. голова. *Денис Кучика,* справник.

Телеґрами

з дня 29. лютого.

Відень. Цїсар приняв нинї на авдиєнциї ВПреосьв. Митрополита Шептицкого.

Епископскі конференциї покінчили ся вчера.

Відень. Дня 27. лютого покінчили ся сесиї обох делеґаций: австрийскої і угорскої.

Білгород. Тутешні часописи твердять, що

сербский посол у Відни, Вуіч, привіз свому правительству довірочне письмо австро-угорского правительства, в якім Австро-Угорщина на случай потреби просить о дозвіл на перемашероване австрийского війска через Сербію в напрямі Митровиці.

Іркутск. В суботу вечером викінчено будову зелізничого шляху по леді на Байкальскім озері. По шинах будуть переїздити ваґони з табором, запряжені кіньми. Піхота буде переїздити через озеро як до тепер санками, або перемашеровувати пішки.

Льондон. Daily Telegraph доносить з Шанґаю, що в Наґасакі всідає японьске війско до кораблів, аби висісти в околици Дального. Від 10. лютого виплинуло з Наґасакі понад 40 перевозових кораблів з війском.

Петербург. Російскі козаки з передної сторожи на 200 клм. поза рікою Ялю на корейскій области стрітили ся з японьским відділом і розбили єго на прах. Японці покинули коні і утікли в ліси.

В полудневій Манджуриї китайске населене радо продає харчі російскому війску і поводить ся спокійно.

Берлин. Бюро Вольфа доносить з Токіо, що дня 23. лютого японьский посол Гайскі і корейский міністер заграничних справ Єчійонґ заключили японьско-корейский договір отсеї основи: 1) Для удержаня тривкої і сильної приязни межи Японією і Кореєю та для запевненя миру у східній Азиї, корейске правительство має повне довіре до японьского правительства і прийме ради Японії в справі поправи адміністрациї. 2) Японьске правительство задля сеї сильної приязни буде дбати о безпеченьство і спокій в корейскім цісарстві. 3) Японьске правительство обіймає дефінітивно запоруку независимости і цілости корейскої области. 4) В случаю, коли би трета держава нарушила мир корейского цісарства або єго посілостий, або в случаю вибуху внутрішних розрухів, японьске правительство сейчас зарядить, що буде треба, а корейске правительство буде в тих случаях помагати японьскому правительству. Японьске правительство для осягненя сеї цїли в даних обставинах буде могло закладати фортифікациї, єсли сего будуть вимагати стратеґічні причини. 5) На будуче правительства обох держав без порозуміня не будуть могли з якою третою державою заключати договори, які могли би стояти в суперечности з основами сего договору. 6) Подробиці що-до сего протоколу і дальші конечні постанови, будуть управильнені через дальші пересправи межи заступниками Японії і Кореї.

Відень. Японьско-корейский договір а наслідком сего виїзд француского посла з Сеулю викликав в політичних кругах велике вражінє. Є се ознакою зірваня невтральности Кореєю, а Франция мусить в наслідок сего виконати умову з договору француско-російского, с. є нести чинну поміч Росиї. З сего може вийти поважний міжнародний конфлікт.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Від 1. до 15. марца 1904.

Нова величава проґрама!

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділю і сьвята 2 представленя о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що пятниці **High-Life** представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч 9. у Львові.

Фахово рільнича часопись

„ГОСПОДАР“

(Перемишль, Побереже ч. 1)

зачала з 1904. р. семий рік свого видавництва. Виходить щомісячно в 16 сторонах битого друку, містить короткі, точно оброблені відомости з найновійших практик господарских (до 200 статий в році), примінених до потреб меншої посілости і коштує в дорові передплати **дві корони річно.**

Спосібний писар

сьвідомий Русин, з довголітною практикою і сьвідоцтвами ц. к. судів, адвокатских і нотарияльних канцелярий, зі скорим і читким письмом шукає відповідного місця з мінімальним винагородженєм 30 — 40 К місячно. Ласкаві оферти прошу надсилати під адресою: І. О. Львів poste restante. (3—3)

Зарваницю поему **Василя Щурата** можна замовляти лише в Ставропигійскій книгарни у Львові, ул. Руска ч. 3. Ціна з почтовою оплатою 25 сот.

Всілякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цінні папері

виплачує без потрученя провізиї або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБІЖЕ І ПАШУ

против огневих шкід

в одинокім рускім Товаристві асекурацийнім

„ДНЇСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНЇСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, **звертає членам** щорічну чисту надвижку. **Звороти виносили** за р. 1900, 1901 і 1902 суму **219.332 кор.** т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує **ДНЇСТЕР** скоро при участи місцевих членів і делеґатів. Від 1893 до 1903 виплатив **ДНЇСТЕР** відшкодовань на суму 4,161.669 кор.

ФОНДИ ДНЇСТРА з кінцем 1903 р. виносять **1.013.691 кор.** і уміщені в пупілярних цінних паперах.

ПОЛЇСИ ДНЇСТРА приймає при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

АҐЕНЦИЇ ДНЇСТРА находять ся у всїх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через аґента; **ДНЇСТЕР уділяє аґенциї господарям**, де єще на більший округ нема аґенциї. **Аґенти** заробили вже **537.815 кор. провізиї.**

НА ЖИТЄ треба обезпечати ся через **ДНЇСТЕР** в Товаристві краківскім; власну провізию від таких обезпечень **дає ДНЇСТЕР на рускі добродійні цїли; тому на житє обезпечайте ся тілько через ДНЇСТЕР.**

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНЇСТЕР“

у Львові, ринок 10, в домі »Просьвіти«.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від І-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годині	до Львова
	6·10		з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
	6·20		з Чернівців (Галацу), Чорткова, Калуша
	6·50		з Сокаля, Рави рускої
	7·35		з Самбора, Хирова
	7·35		з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче
	7·55		„ „ на дв. головний
	7·45		з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
1·20	8·55		з Кракова, Відня, Праги, Берлина
	9·57		з Стрия
	10·25		з Ряшева, Любачева
	11·15		з Станиславова (Кересмезе, Потутор)
	1·10		з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава
2·15			з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз
2·30			„ „ на дв. голов.
	4·35		з Стрия, Хирова, Борислава
	5·06		з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	5·10		„ „ „ на дв. голов.
	5·20		з Яворова
1·40	5·40		з Чернівців, Іцкан
	5·50		з Кракова, Відня, Праги, Берлина
	5·55		з Белзця, Сокаля, Любачева
Н і ч			
	8·20		з Яворова
12·20	9·20		з Чернівців, Букарешту
8·40	9·50		з Кракова, Відня, Берлина, Ясла, Риманова
2·31			
	10·00		з Самбора, Сан ка
	10·02		з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·10		„ „ „ на дв. голов.
	10·40		з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша
	3·09		з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче
	3·30		„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годині	зі Львова
	6·22		до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор
1·50	6·30		до Підволочиск (Київа), Бродів дв. головний
2·04	6·43		„ „ „ дв. Підзамче
	6·45		до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича
8·25	8·35		до Кракова Відня, Праги, Берлина
2·50			
	9·05		до Лавочного, Хирова, Калуша
	9·25		до Самбора, Хирова
	9·40		до Белзця, Сокаля, Любачева
	10·35		до Чернівців, Потутор, Делятина
2·40	10·40		до Тернополя, Потутор, дв. головний
	10·57		„ „ дв. Підзамче
	3·05		до Стрия, Хирова, Борислава
	3·25		до Ряшева, Любачева
	3·40		до Самбора, Хирова
	3·50		до Яворова
Н і ч			
	6·05		до Станиславова, Жидачева
12·45	6·15		до Кракова, Відня, Берлина, Варшави
	6·51		до Яворова
	6·40		до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
	8·05		до Сокаля, Рави рускої
	9·00		до Підволочиск, Бродів гол. дворець
	9·20		„ „ дв. Підзамче
2·51	10·42		до Іцкан, Чорткова
	10·55		до Кр кова, Відня, Варшави, Праги
	11.00		до Підволочиск, Бродів дв. головний
	11·24		„ „ дв. Підзамче
	11·05		до Стрия
	11·11		до Жовкви (лише що неділї)
	4·10		до Кракова, Відня, Праги, Самбора

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6. години вечером до 5. години 59 мінут рано.

Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12. год 36 мін часу львівского — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красицких ч 5.) уділяє пояснень в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский.**

З друкарні В. А. Шийковского.